

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลโหรา
อำเภออาจสามารถ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโหรา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสินบน การออกแบบและการปฏิบัติงานตาม มาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความซื่อสัตย์และ ค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการ ขององค์กรจะไม่มีกรทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่า องค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่ง ไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเพื่อให้ หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริต ในเรื่องการรับสินบนซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นลักษณะ Pre - Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ลักษณะกำกับ ติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไป

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวกับสินบน

องค์การบริหารส่วนตำบลโหรา จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวกับสินบนออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในการอำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุความเสี่ยง / เหตุการณ์ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ระดับความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๓ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. การระบุความเสี่ยง

ระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริต
 ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	-ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน เนื่องจากหน่วยงานไม่มีการกิจในประเด็นนี้		
การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	-มีการเรียกร้องผลประโยชน์ในการพิจารณาเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้รับการสนับสนุนโครงการในพื้นที่		✓
การจัดซื้อจัดจ้าง	- มีการเรียกรับสินบนเพื่อทำการจัดทำ TOR ในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง		✓
การบริหารงานบุคคล	- มีการเรียกรับสินบน เพื่อเอื้อประโยชน์ หรือให้การช่วยเหลือในการสรรหาพนักงานจ้าง		✓

หมายเหตุ : Know Factor – ความเสี่ยงที่เคยเกิด คาดว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว

Unknow Factor – ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากกรพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลางและสามารถใช้ความรอบความระมัดระวังในระหว่าง

ปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแสด : ความเสี่ยงสูงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	-ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจในประเด็นนี้				
การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	-มีการเรียกร้องผลประโยชน์ในการพิจารณาเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผู้รับการสนับสนุนโครงการในพื้นที่	✓			
การจัดซื้อจัดจ้าง	- มีการเรียกรับสินบนเพื่อให้การจัดทำ TOR ในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	✓			
การบริหารงานบุคคล	- มีการเรียกรับสินบน เพื่อเอื้อประโยชน์ หรือให้การช่วยเหลือในการสรรหาพนักงานจ้าง	✓			

๓. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลโหรา ได้จัดทำมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	มาตรการในการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	-ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนเนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจในประเด็นนี้	-	-	-	-
การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	-มีการเรียกร้องผลประโยชน์ในการพิจารณาเสนอขออนุมัติโครงการ และงบประมาณที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้รับการสนับสนุนโครงการในพื้นที่	ต่ำ	๑.ประกาศนโยบาย เป้าหมาย กิจกรรมป้องกันการทุจริตและจรรยาบรรณธรรมในการดำเนินงาน ๒.การสร้างตระหนักรู้ (awareness) เรื่องการแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเอง ๓.จัดทำมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลโหรา	๑ ต.ค. ๖๖ – ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกส่วนราชการในสังกัด อบต.โหรา
การจัดซื้อจัดจ้าง	- มีการเรียกรับสินบนเพื่อให้การจัดทำ TOR ในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	ต่ำ	๑.จัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. จัดทำมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลโหรา ๓. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	๑ ต.ค. ๖๖ – ๓๐ ก.ย. ๖๗	ส่วนการคลัง

ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	มาตรการในการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
			๔. จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบกรมวังการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่เกี่ยวข้อง	-	-
การบริหารงานบุคคล	-มีการเรียกรับสินบน เพื่อเอื้อประโยชน์หรือให้การช่วยเหลือในการสรรหาพนักงานจ้าง	ต่ำ	๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานจ้าง เจ้าหน้าที่รับสมัคร และตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อกำกับดูแลในขั้นตอนต่างๆ ด้วยความยุติธรรม โปร่งใส ๒. มีการประกาศรับสมัครและดำเนินการสรรหาด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ๓. มีการรายงานผลแต่ละขั้นตอนให้ผู้มีอำนาจ (ผู้บริหาร) ทราบทุกครั้ง ๔. เน้นย้ำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทราบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน	๑ ต.ค. ๖๖ - ๓๐ ก.ย. ๖๗	สำนักปลัด